

EKONOMISTA

CZASOPISMO

POŚWIĘCONE NAUCE I POTRZEBOM ŻYCIA
ZAŁOŻONE W ROKU 1900

2020
6

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK EKONOMICZNYCH

POLSKIE TOWARZYSTWO
EKONOMICZNE

WYDAWNICTWO
KEY TEXT

WARSZAWA

Spis treści

Artykuły

Andrzej CZYŻEWSKI, Ryszard KATA, Anna MATUSZCZAK: Wpływ wydatków budżetowych na zmiany strukturalne i dochody w rolnictwie w warunkach funkcjonowania w Polsce instrumentów WPR.....	781
Anna MIJAL: Zarządzanie strategiczne akademickim kształceniem ekonomistów w kontekście oczekiwań studentów i wymagań zmieniającego się rynku pracy .	812
Marek ROCKI: Absolwenci studiów ekonomicznych na rynku pracy – analiza na przykładzie rocznika 2014	837
Lenka PŘEČKOVÁ, Iveta PALEČKOVÁ: Evaluation of the Technical Efficiency of Insurance Companies in the Visegrad Group Countries.....	862

Miscellanea

Małgorzata WACHOWSKA, Magdalena HOMA: W poszukiwaniu czynników stymulujących rozprzestrzenianie się polskiego <i>know-how</i> w gospodarce światowej – analiza regresji wielorakiej	881
Levent ŞAHİN, Dilek Kutluay ŞAHİN: The Impact of Industrial Robot Use on Exports in European Countries – an Empirical Analysis	907

Recenzje i omówienia

<i>Podjęcie ewolucyjne w naukach społecznych</i> , red. Jan Polowczyk, Hubert Witczak, Maciej Błaszak (rec. Aniela Styś).....	917
Sebastian BOBOWSKI: <i>Japonia w regionie i regionalizmie Azji Wschodniej w XXI wieku</i> (rec. Anna Ząbkowicz)	921

Komunikaty

Komunikat Sądu Konkursowego Nagrody Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego im. prof. Edwarda Lipińskiego w 2020 r.	926
Roczny spis treści 2020	927

*

Dwumiesięcznik „Ekonomista” publikuje oryginalne teksty naukowe w języku polskim i angielskim posiadające problematykę ekonomiczną. Wszystkie nadesłane teksty zgodne z profilem pisma i jego standardami redakcyjnymi są oceniane przez recenzentów w procedurze *double-blind* i zatwierdzane do druku przez Komitet Redakcyjny.

Czasopismo „Ekonomista” jest indeksowane w Web of Science Emerging Sources Citation Index (ESCI), ERIH PLUS, Scimago Journal & Country Rank i ICI Journals Master List (Index Copernicus International). Każdy artykuł zawiera streszczenie w języku polskim, angielskim i rosyjskim (wraz ze słowami kluczowymi i kodami JEL), dostępne na stronie redakcyjnej czasopisma i reprodukowane w polskiej bazie bibliograficznej BazEkon. Anglojęzyczne streszczenia są także zawarte w międzynarodowych bazach ESCI, Scopus i CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Otwarty dostęp do pełnych tekstów artykułów z zasobów archiwalnych oraz wybranych artykułów z wydań bieżących jest możliwy na stronie redakcyjnej (www.ekonomista.info.pl).

Zgodnie z decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 lipca 2019 r. za publikację zamieszczane w „Ekonomiście” przyznaje się 40 pkt.

Contents

Articles

Andrzej C Z Y Ź E W S K I, Ryszard K A T A, Anna M A T U S Z C Z A K: Impact of Budget Expenditures on Structural Changes and Income in Agriculture under the Conditions of CAP Instruments Operated in Poland.	781
Anna M I J A L: Strategic Management in the Academic Education of Economists in the Context of Students' Expectations and the Demands of the Changing Labour Market	812
Marek R O C K I: Graduates of Economic Studies in the Labor Market – Analysis Based on the Example of the Year 2014	837
Lenka P Ř E Č K O V Á, Iveta P A L E Č K O V Á: Evaluation of Technical Efficiency of Insurance Companies in the Visegrad Group Countries	862

Miscellanea

Małgorzata W A C H O W S K A, Magdalena H O M A: In Search of Factors Stimulating the Diffusion of Polish Know-how in the Global Economy – multiple regression analysis	881
Levent Ş A H İ N, Dilek Kutluay Ş A H İ N: The Impact of Industrial Robot Use on Exports in European Countries – an Empirical Analysis	907

Book reviews

<i>Podejście ewolucyjne w naukach społecznych (The Evolutionary Approach in Social Sciences)</i> , ed. by Jan Polowczyk, Hubert Witczak, Maciej Błaszak (rev. Aniela Styś)	917
Sebastian B O B O W S K I: <i>Japonia w regionie i regionalizmie Azji Wschodniej w XXI wieku wieku (Japan in the East Asian Region and Regionalism in the 21st Century)</i> (rec. Anna Ząbkowicz)	921

Announcements

From the Jury of the 2020 Edward Lipiński Award of the Polish Economic Society	926
Annual contents 2020	927

*

Bimonthly “Ekonomista” publishes original scientific texts written in Polish and English devoted to economic problems. All the received texts consistent with journal profile and its editorial standards are subject to double-blind peer reviews and must be accepted by the Editorial Committee.

Journal “Ekonomista” is indexed in Web of Science Emerging Sources Citation Index (ESCI), ERIH PLUS, Scimago Journal & Country Rank, and ICI Journals Master List (Index Copernicus International). Each article includes an abstract in Polish, English and Russian (together with key words and JEL codes), which are available on the editorial page and are reproduced in the Polish bibliographical base BazEkon. English abstracts are also reproduced in international bases, such as ESCI, Scopus, and CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Open access to full texts of articles contained in archival resources and selected articles published in current issues is also possible through the editorial page (www.ekonomista.info.pl).

According to the decision of the Minister of Science and Higher Education of 31 July 2019, research papers published in “Ekonomista” are given 40 scores.

Содержание

Статьи

Анджей ЧИЖЕВСКИ, Рышард КАТА, Анна МАТУЩАК: Влияние бюджетных расходов на структурные изменения и доходы в сельском хозяйстве в условиях проведения Единой Аграрной Политики (ЕАП)	781
Анна МИЯЛЬ: Стратегическое управление в вузовском обучении экономистов в контексте ожиданий студентов и требований меняющегося рынка труда . . .	812
Марек РОЦКИ: Выпускники экономических вузов на рынке труда – анализ на примере 2014 года	837
Ленка ПШЕЧКОВА, Ивета ПАЛЕЧКОВА: Оценка технической эффективности страховых фирм в странах Вышеградской группы.	862

Разное

Малгожата ВАХОВСКА, Магдалена ХОМА: В поиске факторов, стимулирующих популяризацию польского <i>know-how</i> в мировой экономике – множественный регрессионный анализ	881
Левент САХИН, Дилек Кутлуай САХИН: Влияние применения промышленных роботов на экспорт европейских стран – эмпирический анализ.	907

Рецензии и обзоры

<i>Эволюционный подход в общественных науках</i> , ред. Ян Половчик, Хуберт Витчак, Мачей Блашак (рец. Анеля Стысь)	917
Себастиан БОБОВСКИ: <i>Япония в регионе и регионализме Восточной Азии в XXI веке</i> , Издательство Экономического Университет (рец. Анна Зомбкович)	921

Сообщения

Конкурсного жюри премии Польского Экономического Общества имени проф. Эдварда Липиньского за 2020 г.	926
Содержание за 2020 год.	927

*

Журнал «Ekonomista» выходит раз в два месяца. В нем содержатся научные тексты по вопросам экономики на польском и английском языке. Все присланные в редакцию тексты, которые соответствуют профилю журнала и его редакционным стандартам, оцениваются рецензентами по процедуре *double-blind* и утверждаются к печати Редакционным Комитетом.

Журнал «Ekonomista» индексируется в Web of Science Emerging Sources Citation Index (ESCI), ERIN PLUS, Scimago Journal & Country Rank и ICI Journals Master List (Index Copernicus International). Каждая статья сопровождается резюме на польском, английском и русском языках, к которым прилагаются ключевые слова и коды JEL. Резюме помещены на редакционном сайте журнала и в польской библиографической базе BazEkon. Англоязычные резюме доступны также в международных библиографических базах ESCI, Scopus и CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Полные тексты статей из архивной базы и избранные статьи из текущих выпусков находятся в открытом доступе на редакционном сайте (www.ekonomista.info.pl).

Согласно постановлению Министерства науки и высшего образования от 31 июля 2019 года за публикацию в журнале «Ekonomista» присваивается 40 пунктов.

ANDRZEJ CZYŻEWSKI*
RYSZARD KATA**
ANNA MATUSZCZAK***

Wpływ wydatków budżetowych na zmiany strukturalne i dochody w rolnictwie w warunkach funkcjonowania w Polsce instrumentów WPR

Wprowadzenie

W roku 2020 kończy się kolejna perspektywa finansowa Unii Europejskiej (UE), a co za tym idzie perspektywa finansowa wspólnej polityki rolnej (WPR). Wydatki z budżetu środków europejskich (BSE) wspólnie ze środkami z budżetu krajowego stanowią o poziomie wydatków budżetowych kierowanych do rolnictwa, na rynki rolne i rozwój wsi. Wydatki te, określane mianem budżetu rolnego Polski (BRP), są jednym z ważniejszych narzędzi służących wspieraniu producentów rolnych oraz wspieraniu rozwoju rolnictwa. Cele tego wsparcia należy wiązać z funkcjami fiskalnymi wydatków budżetowych, tj. alokacyjną, redystrybucyjną i stabilizacyjną (Meny i in. 1996; Buchanan i Musgrave 1999; Owsiak 2016).

W odniesieniu do instrumentów WPR trwa ożywiona debata publiczna nad ich zmianami w kolejnym okresie programowania 2021–2027 (EC 2018). Konieczność kolejnej modyfikacji WPR jest pochodną zmian w otoczeniu rolnictwa, jakie miały miejsce w ostatnich latach. Dotyczą one takich kwestii, jak wzrost zmienności cen produktów rolnych, zmiana charakteru negocjacji handlowych z umów wielostronnych na dwustronne czy też wzrost ryzyka produkcji rolnej spowodowanego zmianami klimatycznymi (Wąs i Kobus 2018). Unia Europejska podjęła także nowe, ambitne zobowiązania międzynarodowe w zakresie ochro-

* Prof. dr hab. Andrzej Czyżewski – Instytut Ekonomii i Finansów, Uniwersytet Zielonogórski; e-mail: czyzan1@wp.pl

** Dr hab. Ryszard Kata – prof. UR, Instytut Ekonomii i Finansów, Uniwersytet Rzeszowski; e-mail: rdkata@ur.edu.pl

*** Dr hab. Anna Matuszczak, prof. UEP – Katedra Makroekonomii i Gospodarki Żywnościowej, Instytut Ekonomii, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu; e-mail: anna.matuszczak@ue.poznan.pl

- Tittonell P. (2014), *Ecological intensification of agriculture-sustainable by nature*, „Current Opinion in Environmental Sustainability” 8, s. 53–61.
- Treaty Setting up the European Economic Community* (1967), Rome, 25th March, 1957, London, Her Majesty's Stationery Office.
- Van Herck K., Swinnen J., Vranken L. (2013), *Direct payments and land rents evidence from new member states*, „Factor Markets” 62.
- Wąs A., Kobus P., (2018), *Implikacje mechanizmu degresywności płatności bezpośrednich w WPR 2020+ w Polsce* [w:] Soliwoda M. (red.) *Subsydia a ekonomika, finanse i dochody gospodarstw rolniczych*, IERiGŻ-PIB 4, Warszawa.
- Wigier M. (2013), *Model rozwoju rolnictwa polskiego w świetle efektów realizacji WPR*, „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej” 1, s. 22–41.
- Wilkin J. (2003), *Interwencjonizm państwowy w rolnictwie – dlaczego był, jest i będzie* (w:) *Dostosowywanie polskiego rynku rolnego do wymogów UE*, IERiGŻ, Warszawa.
- Wilkin J. (2009), *Ekonomia polityczna reform Wspólnej Polityki Rolnej*, „Gospodarka Narodowa” 1–2, s. 1–25.
- Wyniki Standardowe 2018 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN*, IERiGŻ-PIB, Warszawa 2019.
- Zegar J.S. (2009), *Struktura polskiego rolnictwa rodzinnego pod koniec pierwszej dekady XXI wieku*, IERiGŻ-PIB, Warszawa.
- Zegar J.S. (2017), *Cele społeczne w polityce zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich* (w:) *Z badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym*, IERiGŻ-PIB 39, Warszawa.
- Zegar J.S. (2018), *Kwestia agrarna w Polsce*, IERiGŻ-PIB, Warszawa.
- Ziętara W. (2016), *Dzierżawa ziemi w gospodarstwach rolniczych jako podmiotach biogospodarki*, „Roczniki Naukowe SERiA” XVIII, 2, s. 303–309.

WPŁYW WYDATKÓW BUDŻETOWYCH NA ZMIANY STRUKTURALNE I DOCHODY W ROLNICTWIE W WARUNKACH FUNKCJONOWANIA W POLSCE INSTRUMENTÓW WPR

Streszczenie

Wydatki budżetowe na rolnictwo stanowią narzędzie realizacji celów polityki rolnej. Na wydatki budżetu rolnego Polski składają się środki krajowe oraz środki europejskie. W kontekście dyskusji na temat modyfikacji wspólnej polityki rolnej na lata 2021–2027 dokonano oceny dotychczasowych efektów alokacyjnych, redystrybucyjnych i stabilizacyjnych wydatków budżetowych na rolnictwo, od momentu objęcia tego sektora w Polsce instrumentami WPR. Założono, że znaczący wzrost wydatków budżetowych na rolnictwo od 2004 r. wpłynął na alokację czynników wytwórczych w tym sektorze oraz na dochody rolników. Celem badań było ustalenie kierunku oddziaływania wydatków budżetowych na koncentrację czynników wytwórczych w rolnictwie oraz poziom, stabilność i zróżnicowanie dochodów rolników. Wykazano, że wydatki budżetowe są dodatnio powiązane z procesem koncentracji zasobów ziemi oraz koncentracją nakładów kapitałowych w rolnictwie. Redystrybucyjne efekty wzrostu wydatków budżetowych to realny wzrost dochodów rolniczych i zmniejszenie luki dochodowej pomiędzy rolnikami a innymi grupami społeczno-zawodowymi. Potwierdzono stabilizacyjne efekty wydatków budżetowych, bowiem dochody z rodzinnego gospodarstwa rolnego zawierające subsydia wykazują znacz-

nie mniejszą zmienność niż dochody uzyskane jedynie na rynku. Transfery budżetowe w formie subsydiów wspierających dochody rolników nie są w stanie odwrócić procesu postępującej polaryzacji dochodów gospodarstw rolniczych, ale łagodzą narastające nierówności.

Słowa kluczowe: wydatki budżetowe, rolnictwo, budżet rolny, czynniki wytwórcze, Polska

JEL: E62, H60, Q18

IMPACT OF BUDGET EXPENDITURES ON STRUCTURAL CHANGES AND INCOME IN AGRICULTURE UNDER THE CONDITIONS OF CAP INSTRUMENTS OPERATED IN POLAND

Summary

Budget expenditure on agriculture is a means to achieve the objectives of agricultural policy. The expenditure of the Polish agricultural budget consists of national and European funds. The allocation, redistribution and stabilisation effects of budget expenditure on agriculture since the introduction of CAP instruments in Poland has been assessed in the context of the discussion on the modification of the Common Agricultural Policy in 2021–2027. It has been assumed that a significant increase in budget expenditure on agriculture since 2004 has had an impact on the allocation of factors of production in the sector and on farmers' income. The objective of the research was to determine the direction of budget expenditure's impact on the concentration of factors of production in agriculture and on the level, stability and variability of farmers' income. It has been demonstrated that budget expenditure is positively related to the concentration of land resources and the concentration of capital expenditure in agriculture. The redistribution effects of the increase in budget expenditure are an actual increase in agricultural income and a reduction in the income gap between farmers and other social and occupational groups. The stabilisation effects of budget expenditure have been confirmed, as the income from a family farm including subsidies shows much less variability than income obtained only on the market. Budget transfers in the form of subsidies supporting farmers' incomes are not able to reverse the progressing polarisation of farm incomes, but they mitigate the growing inequalities.

Keywords: budget expenditures, agriculture, agricultural budget, production factors, Poland

JEL: E62, H60, Q18

ВЛИЯНИЕ БЮДЖЕТНЫХ РАСХОДОВ НА СТРУКТУРНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ И ДОХОДЫ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ В УСЛОВИЯХ ПРОВЕДЕНИЯ ЕДИНОЙ АГРАРНОЙ ПОЛИТИКИ (ЕАП)

Резюме

Бюджетные расходы на сельское хозяйство являются инструментом реализации аграрной политики. Аграрный бюджет Польши состоит как из собственных, так и из европейских средств. В контексте дискуссии на тему модификации ЕАП на 2021–2027 гг. была

сделана оценка локационных, перераспределительных и стабилизационных эффектов бюджетных расходов на сельское хозяйство, с момента использования в этом секторе инструментов ЕАП. Принято считать, что значительный рост бюджетных расходов на сельское хозяйство с 2004 г. оказал влияние на аллокацию производственных факторов в этом секторе и на доходы сельхозпроизводителей. Исследование должно было определить, как бюджетные расходы повлияли на концентрацию производства в сельском хозяйстве, а также уровень, стабильность и дифференциацию доходов крестьян. Было доказано, что бюджетные расходы повлияли на процесс концентрации земельных ресурсов и капитала в сельском хозяйстве. Перераспределительные эффекты роста бюджетных расходов проявились в реальном росте доходов в сельском хозяйстве и сокращении разрыва между экономическим положением крестьян и других социально-профессиональных групп. Были подтверждены стабилизационные эффекты бюджетных вливаний. Доходы крестьян от семейного аграрного хозяйства, содержащие государственные субсидии, колеблются гораздо меньше, чем доходы, получаемые только на рынке. Бюджетные трансферты в виде субсидий, поддерживающих доходы крестьян, не могут изменить тенденцию ко все большей поляризации доходов сельских хозяйств, но смягчают растущее неравенство.

Ключевые слова: бюджетные расходы, сельское хозяйство, аграрный бюджет, производственные факторы, Польша

JEL: E62, H60, Q18

ANNA MIJAL*

Zarządzanie strategiczne akademickim kształceniem ekonomistów w kontekście oczekiwań studentów i wymagań zmieniającego się rynku pracy

Wprowadzenie – Zarządzanie strategiczne w warunkach nowej normalności funkcjonowania jednostek publicznych

Zarządzanie strategiczne, odnoszące się do wszystkich sfer aktywności ludzi, stanowi kwintesencję myśli i działania. W ujęciu funkcjonalnym proces strategiczny, z kluczową odpowiedzialnością naczelnego kierownictwa, obejmuje zasadniczo dwa główne etapy: formułowanie strategii (planowanie strategiczne, analiza strategiczna) oraz jej implementację wraz z kontrolą.

W warunkach wielości szkół zarządzania strategicznego i wynikających z nich przesłanek jego wyróżnienia jako odrębnej subdyscypliny naukowej wyznaczenie kierunku rozwoju różnorodnych organizacji (wizja, misja, cele strategiczne) wydaje się zadaniem pierwszoplanowym, racjonalnym i ambitnym, a jednocześnie trudnym. Organizowanie się ludzi jest zjawiskiem typowym dla czasów współczesnych, a rzeczywistość jest przedstawiana jako świat różnych form nieformalnego i formalnego zbiorowego działania ludzi i realizacji wyznaczanych przez nich celów (organizacje publiczne, prywatne, społeczne) (Glinka i Kostera 2012, s. 20). Zarządzanie strategiczne ma jednocześnie charakter wyraźnie empiryczny, w którym sformułowane perspektywy rozwojowe „nanosi się” na zidentyfikowane w otoczeniu szanse i zagrożenia oraz mocne i słabe strony wynikające z diagnozy wewnętrznego potencjału organizacji. Skrócenie perspektywy strategicznej (wybieganie myślą wiele lat naprzód) stało się niejako determinantą talentu i elastyczności, a nawet otwartości (tolerancji) i zwinności (strategia Agile) współczesnych organizacji, nie tylko w sektorze prywatnym, ale i w publicznym. Celem nadrzędnym strategicznego podejścia stają się zatem poszukiwanie i aplikacja

* Dr Anna Mijal – Uniwersytet Opolski, Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Opolu; e-mail: a_mijal@uni.opole.pl

- Piróg D. (2013b), *Wybrane teorie przechodzenia absolwentów szkół wyższych na rynek pracy w warunkach gospodarki opartej na wiedzy*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego”, 23, s. 146–159.
- Rocki M., (2017a), *Ocena dopasowania oferty dydaktycznej kierunków ekonomicznych do potrzeb rynku pracy na podstawie czasu poszukiwania pracy przez absolwentów*, „Handel Wewnętrzny” 14(369), lipiec–sierpień, s. 156–168.
- Rocki M. (2017b), *Samozatrudnienie absolwentów polskich uczelni rocznika 2014*, „e-Mentor” 4, s. 4–10.
- Rocki M. (2018a), *Rynkowa wycena absolwentów kierunków ekonomicznych rocznika 2014*, „Ekonomista” 1, s. 89–100”.
- Rocki M. (2018b), *Samozatrudnienie absolwentów szkół wyższych jako potencjalna miara ich przedsiębiorczości*, „Horyzonty wychowania” 43, Akademia Ignatianum, s. 201–213.
- Rocki M. (2018c), *Jakość kształcenia a ekonomiczne losy absolwentów. Analiza przypadków*, „Nauka i szkolnictwo wyższe”, UAM, styczeń.
- Rocki M. (2018d), *Kierunki atypowe: szansa czy ślepa ścieżka?* „Humanities and Social Sciences” 23(25), April – June, Rzeszów, s. 213–226.
- Rocki M. (2018e), *Czy nowe kierunki studiów są dowodem na innowacyjność szkół wyższych?*, „e-Mentor” 3, s. 14–21.
- Rozporządzenie ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dziennik Ustaw 2018, pozycja 1818.
- Spence M. (1973), *Job Market Signalling*, „The Quarterly Journal of Economics” 87(3), s. 355–374.
- Wolbers M.H.J., *Patterns of Labour Market Entry: A Comparative Perspective on School-to-Work Transitions in 11 European Countries*, „Acta Sociologica” 50, s. 189–210.
- Wysocka M., Wierzejski T. (2018), *Absolwenci szkół wyższych na rynku pracy – przykład wybranych absolwentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego* „Problemy Polityki Społecznej” 3, s. 107–120.

ABSOLWENCI STUDIÓW EKONOMICZNYCH NA RYNKU PRACY – ANALIZA NA PRZYKŁADZIE ROCZNIKA 2014

Streszczenie

Celem artykułu była ocena dopasowania oferty dydaktycznej polskich uczelni do potrzeb rynku pracy na podstawie danych administracyjnych pochodzących z ogólnopolskiego systemu monitorowania ekonomicznych losów absolwentów, dotyczących osób, które otrzymały dyplom w 2014 r. na kierunkach ekonomicznych. Oceny dokonano na podstawie danych w cztery lata po uzyskaniu dyplomu. Jak wykazano, absolwenci publicznych uczelni ekonomicznych wykazują lepsze przygotowanie do oczekiwania pracodawców w porównaniu z absolwentami innych uczelni kształcących ekonomistów.

Słowa kluczowe: kształcenie ekonomistów, szkoły wyższe, wynagrodzenia, czas poszukiwania pracy, bezrobocie, Polska

JEL: A23, J29

GRADUATES OF ECONOMIC STUDIES IN THE LABOR MARKET – ANALYSIS BASED ON THE EXAMPLE OF THE YEAR 2014

Summary

The aim of the article was to evaluate how the offer of Polish universities meets the labor market needs. For this purpose data from Polish graduate tracking system about the graduates of 2014 from the economy faculties was used. The evaluation was based on data for the 4th year after the graduation. It was showed that the alumni of public economy universities were better prepared to fulfill the requirements of employers than the alumni of other universities educating future economists.

Keywords: economic education, universities, wages, job search time, unemployment, Poland

JEL: A23, J29

ВЫПУСКНИКИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ВУЗОВ НА РЫНКЕ ТРУДА – АНАЛИЗ НА ПРИМЕРЕ 2014 ГОДА

Резюме

В статье исследуется степень соответствия дидактических программ польских вузов потребностям рынка труда. Анализ производился на основании данных общепольской системы мониторинга трудоустройства выпускников. Данные касались лиц, которые получили дипломы экономических специальностей в 2014 г.

Оценка была произведена на основании данных, полученных спустя четыре года после получения диплома. Оказалось, что выпускники государственных экономических вузов лучше соответствуют ожиданиям работодателей по сравнению с выпускниками других вузов.

Ключевые слова: обучение экономистов, вуз, заработная плата, время поиска работы, безработица, Польша

JEL: A23, J29

LENKA PŘEČKOVÁ*
IVETA PALEČKOVÁ**

Evaluation of the Technical Efficiency of Insurance Companies in the Visegrad Group Countries

Introduction

In the past 20 years, the insurance sector in the Visegrad countries has experienced significant changes. These changes have not been limited to the insurance sector; they have been more extensive due to overall political, economic and social development (Brokešová and Vachálková, 2016). However, within the sector, we have observed changes in the structure of insurance risks, insurance products portfolios, number of written premium, methods of selling insurance products and insurance company management (Cummins and Venard, 2007). In all developed countries, the insurance sector accumulates a considerable number of financial assets and represents an essential element of sustainable economic growth. A strong and stable insurance sector could be beneficial at the micro and macro level during all stages of development due to its stabilization function (Brokešová and Vachálková, 2016). Brokešová, Pastoráková and Ondruška (2014) focused on the examination of areas and factors that influenced the development of the insurance sector in the Visegrad countries between 1995 and 2010. In their partial results, economic determinants had a crucial effect on insurance sectors in these countries. A statistically significant effect on the insurance sector was found for variables related to the annual inflation rate, social security system and crime rate. In this vein, the efficiency of insurance companies is an important topic.

Insurance companies play a major role in every country's economy; they affect the efficiency of the whole financial system. Bank efficiency has been the subject of much research, with many research proposals and publications written (see, e.g., Palečková 2018, Dráb and Kočíšová 2018 or Palečková 2015). However, the

* Lenka Přečková, PhD, Silesian University, School of Business Administration, Karvina, Czech Rep. Karviná; e-mail: preckova@opf.slu.cz

** Iveta Palečková, PhD, Silesian University, School of Business Administration, Karviná, Czech Rep.; e-mail: paleckova@opf.slu.cz

- Staib D., Bevere L. (2017), *World Insurance in 2016: the China Growth Engine Steams Ahead*; https://media.swissre.com/documents/sigma3_2017_en.pdf.
- Tone K. (2001), *A slacks-based measure of efficiency in Data Envelopment Analysis*, “European Journal of Operational Research” 130, pp. 498–509; [https://doi.org/10.1016/S0377-2217\(99\)00407-5](https://doi.org/10.1016/S0377-2217(99)00407-5).
- Vávrová E. (2012), *Regulatorní opatření Solvency II v kontextu současné finanční krize*, “Acta academica karviniensia” 12(4), pp. 173–182.
- Wieczorek-Kosmala M. (2016), *Non-life insurance markets in CEE countries – part I: Products’ structure*, “Journal of Economics and Management” 25(3), pp. 109–125.
- Zimková E. (2015), *Technical Efficiency and Super-Efficiency of the Insurance Sector in Slovakia*, “Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis” 63(6), pp. 2205–2211; <https://doi.org/10.11118/actaun201563062205>.

EVALUATION OF TECHNICAL EFFICIENCY OF INSURANCE COMPANIES IN THE VISEGRAD GROUP COUNTRIES

Summary

The aim of the paper is to estimate the technical efficiency of insurance providers in the Visegrad Group countries in the period 2009–2016 using data envelopment analysis (DEA). The insurance sector in these countries underwent significant changes in the analysed period, during the last two decades. According to the results of the analysis, the average efficiency of insurance companies was approximately 65–80% in the period under study. There were, however, considerable differences among individual insurance companies as well as among the national insurance sectors. The most efficient insurance sectors were those of Hungary and Poland, and the least efficient that of Slovakia. The overall development of efficiency was almost stable, and efficiency decreased in 2012 and 2014. The reason for the inefficiency fall was the decrease in number of premiums written and net income and the high level of costs.

Keywords: insurance sector, technical efficiency, DEA, Visegrad Group countries

JEL: G22, G14, C23

OCENA EFEKTYWNOŚCI TECHNICZNEJ FIRM UBEZPIECZENIOWYCH W KRAJACH GRUPY WYSZEHRADZKIEJ

Streszczenie

Celem artykułu jest oszacowanie i ocena efektywności technicznej firm ubezpieczeniowych w krajach Grupy Wyszehradzkiej w okresie 2009–2016. Ocena ta została dokonana na podstawie analizy przeprowadzonej metodą DEA. Sektor ubezpieczeniowy w tych krajach podlegał znacznym zmianom w badanym okresie. Wyniki analizy wskazują, że okresie tym średnia efektywność firm ubezpieczeniowych wynosiła około 65–80%. Istniały jednak pod tym względem znaczne różnice pomiędzy poszczególnymi firmami ubezpieczeniowymi i poszczególnymi krajami. Najwyższą efektywność wykazywał sektor ubezpieczeniowy na Węgrzech i w Polsce, a najniższą w Słowacji. Ogólnie biorąc, w bada-

nym okresie występowała prawie stabilna tendencja wzrostu efektywności, ze spadkiem odnotowanym w latach 2012 i 2014. Przyczyną tego spadku był spadek liczby ubezpieczonych jednostek, spadek dochodów netto i wysoki poziom kosztów.

Słowa kluczowe: sektor ubezpieczeniowy, efektywność techniczna, analiza DEA, kraje Grupy Wyszehradzkiej

JEL: G22, G14, C23

ОЦЕНКА ТЕХНИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ СТРАХОВЫХ ФИРМ В СТРАНАХ ВЫШЕГРАДСКОЙ ГРУППЫ

Резюме

Целью статьи является расчет и оценка технической эффективности страховых фирм в странах Вышеградской группы в период 2009–2016 гг. Эта оценка была произведена на основе анализа, проведенного с помощью метода DEA. В течение исследуемого периода страховой сектор в этих странах подвергался значительным переменам. Результаты анализа указывают, что за этот период средняя эффективность страховых фирм составила около 65–80%. Вместе с тем наблюдались значительные различия между отдельными страховыми фирмами и отдельными странами. Самую высокую эффективность страховой сектор проявлял в Венгрии и в Польше, а самую низкую в Словакии. В целом за исследуемый период наблюдалась довольно стабильная тенденция роста эффективности, с понижением, отмеченным в 2012–2014 гг. Причиной этого понижения было сокращение количества застрахованных единиц, понижение доходов нетто и высокий уровень издержек.

Ключевые слова: страховой сектор, техническая эффективность, анализ DEA, страны Вышеградской группы

JEL: G22, G14, C23

MAŁGORZATA WACHOWSKA*
MAGDALENA HOMA**

W poszukiwaniu czynników stymulujących rozprzestrzenianie się polskiego *know-how* w gospodarce światowej – analiza regresji wielorakiej

Wstęp

Niewątpliwie generowanie nowych wynalazków jest pożądane z perspektywy innowacyjności organizacji, a tym samym wzrostu państw i regionów. O rzeczywistym wkładzie w pobudzanie procesów rozwojowych nie świadczy jednakże sama liczba tworzonych rozwiązań technicznych, ale raczej ich faktyczny komercyjny potencjał. Ponieważ w porównaniu z „bezużyteczną wiedzą” cenne *know-how* rozprzestrzenia się znacznie dalej, za Perim (2005) można przyjąć, że wartość ekonomiczna wynalazków będzie tym większa, im większy będzie stopień ich dyfuzji w gospodarce światowej. Z punktu widzenia państw dążących do poprawy swej innowacyjności i konkurencyjności zasadniczym pytaniem jest zatem, co wzmacnia tę dyfuzję.

W badaniach empirycznych wiele uwagi poświęcono czynnikom warunkującym przepływy wiedzy. Od czasu pionierskiej pracy Jaffe, Trajtenberga i Henderson (1993) przedmiotem ciągłych dociekań jest przede wszystkim związek między bliskością geograficzną a rozprzestrzenianiem się *know-how* (Keller 2001; Agrawal i in. 2006; Oettl i Agrawal 2008; Breschi i Lenzi 2010; Azoulay i in. 2011; Miguélez i Moreno 2013; Wang i Zhang 2018). Badacze zastanawiają się również, jaka jest rola innych kategorii bliskości, np. poznawczej, społecznej, organizacyjnej i instytucjonalnej (Boschma 2005) w międzynarodowych przepływach wiedzy i czy we współczesnej gospodarce nie są one ważniejsze aniżeli bliskość geograficzna (Davenport 2005; Aldieri i Cincera 2009; Lychagin i in. 2010; Spolaore i Wacziarg 2011; Gui i in. 2018).

* Dr Małgorzata Wachowska – Uniwersytet Wrocławski, Instytut Nauk Ekonomicznych; e-mail: malgorzata.wachowska@uwr.edu.pl

** Dr Magdalena Homa – Uniwersytet Wrocławski, Instytut Nauk Ekonomicznych, e-mail: magdalena.homa@uwr.edu.pl

- Wachowska M. (2014a), *Rola bliskości geograficznej w pozyskiwaniu wiedzy. Badanie cytowań patentowych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 347, s. 483–491.
- Wachowska M. (2014b), *Znaczenie „bliskości” dla transferu wiedzy do regionu. Analiza cytowań patentowych*, „Barometr Regionalny” 12(2), s. 105–110.
- Wachowska M. (2016a), *Czas pozyskiwania cudzych idei przez przemysł. Doświadczenia Polski*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 450.
- Wachowska M. (2016b), *Szybkość rozprzestrzeniania się wiedzy pochodzenia zagranicznego w Polsce. Analiza „opóźnień” w cytowaniach patentowych*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” 3(81).
- Wachowska M. (2016c), *Znaczenie wiedzy akademickiej dla wynalazczości przedsiębiorstw w Polsce*, „Ekonomia XXI wieku” 2(10), s. 77–88.
- Wadhwa V., Jasso G., Rissing B., Gereffi G., Freeman R. (2007), *Intellectual property, the immigration backlog, and a reverse brain-drain. America’s new immigrant entrepreneurs*, Część III, Kauffman Foundation.
- Wang J., Zhang L.W. (2018), *Proximal advantage in knowledge diffusion: The time dimension*, „Journal of Informetrics” 12(3), s. 858–867.
- Zajac E.J., Golden B.R., Shortell S.M. (1991), *New organizational forms for enhancing innovation: The case of internal corporate joint ventures*, „Management Science” 37(2), s. 170–184.

W POSZUKIWANIU CZYNNIKÓW STYMULUJĄCYCH ROZPRZESTRZENIANIE SIĘ POLSKIEGO KNOW-HOW W GOSPODARCE ŚWIATOWEJ – ANALIZA REGRESJI WIELORAKIEJ

Streszczenie

Znaczenie wynalazków dla procesów rozwojowych jest tym większe, im częściej wykorzystywane są one przez innych podczas generowania nowej wiedzy. Mając to na względzie, celem artykułu było określenie stopnia, w jakim polskie wynalazki ulegają dyfuzji w gospodarce światowej – który był mierzony częstotliwością ich cytowania – oraz wskazanie czynników leżących u podstaw tego zjawiska. Przeprowadzona analiza regresji wielorakiej na próbie 426 podmiotów oraz 986 międzynarodowych aplikacji patentowych pokazała, że polskie wynalazki mają niewielki wpływ na działalność badawczą innych podmiotów, jako że w niewielkim stopniu są cytowane przez innych, choć wynalazki z fizyki cechuje większa skłonność do cytowania. W toku badań ujawniono także, że spośród czynników branych pod uwagę jedynie większa liczba obcokrajowców w zespole wynalazców przełożyła się na większą liczbę cytowań uzyskiwanych przez polskie wynalazki. Pozostałe czynniki miały albo negatywny wpływ na siłę dyfuzji polskiego *know-how* (różnorodność etniczna wśród zgłaszających wynalazek do ochrony patentowej, różnorodność etniczna wśród wynalazców, obecność jednostki publicznego sektora B+R wśród zgłaszających), albo nie obserwowano zależności między nimi a liczbą cytowań.

Słowa kluczowe: przepływy wiedzy, różnorodność etniczna, współpraca B+R, cytowania patentowe, Polska

JEL: O31, O33

IN SEARCH OF FACTORS STIMULATING THE DIFFUSION OF POLISH KNOW-HOW IN THE GLOBAL ECONOMY – MULTIPLE REGRESSION ANALYSIS

Summary

The importance of inventions for development processes is all the greater the more often they are used by others when generating new knowledge. With this in mind, the aim of the article was to determine the extent to which Polish inventions diffuse in the global economy – which was measured by the frequency of their citation – and to indicate the factors underlying this phenomenon. A multiple regression analysis conducted on a sample of 426 entities and 986 international patent applications has shown that Polish inventions have little impact on research activities of other entities, as they are cited by others only to a small extent, although inventions in physics are characterized by a greater propensity to be cited. The research also revealed that among the factors taken into account, only a larger number of foreigners in the team of inventors translated into a larger number of citations received by Polish inventions. The other factors either had a negative impact on the strength of diffusion of Polish know-how (ethnic diversity among applicants for patent protection, ethnic diversity among inventors, the presence of a public sector R&D unit among applicants) or no relationship was observed between them and the number of citations.

Keywords: knowledge flows, ethnic diversity, R&D cooperation, patent citations, Poland

JEL: O31, O33

В ПОИСКЕ ФАКТОРОВ, СТИМУЛИРУЮЩИХ ПОПУЛЯРИЗАЦИЮ ПОЛЬСКИХ KNOW-HOW В МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ – МНОЖЕСТВЕННЫЙ РЕГРЕССИОННЫЙ АНАЛИЗ

Резюме

Значение изобретений для процессов развития зависит от того, насколько часто они используются другими в процессе создания новых достижений. Авторы статьи поставили цель выяснить, в какой степени польские изобретения важны для мировой экономики, что можно измерить с помощью показателя частоты их цитирования, а также указать на факторы, лежащие в основе этого явления. Проведенный анализ множественной регрессии, сделанный на пробе 426 субъектов и 986 международных патентных аппликаций, указал, что польские изобретения имеют небольшое влияние на исследовательскую деятельность других субъектов, так как цитируются в небольшой степени (некоторым исключением является физика). В ходе исследований было также выявлено, что среди всех факторов на большее количество цитирований влияло только большее число иностранцев в коллективе изобретателей. Остальные факторы, такие как этническое разнообразие среди заявляющих изобретение для патентной защиты, этническое разнообразие среди изобретателей, наличие единицы публичного сектора И+Р среди заявляющих - имели или отрицательное влияние на силу диффузии польского know-how, или зависимость между ними и количеством цитирований не наблюдалась.

Ключевые слова: потоки знаний, этническое разнообразие, сотрудничество И+Р, патентные цитирования, Польша

JEL: O31, O33

LEVENT ŞAHİN*
DİLEK KUTLUAY ŞAHİN**

The Impact of Industrial Robot Use on Exports in European Countries – an Empirical Analysis

Introduction

Export is the shipping of goods and services to another country for sale or trade. The earnings from such goods and services increase the gross domestic product of nations. Besides, export increases employment, production, and revenues. Export has a positive effect on the current accounts and foreign exchange reserves of countries. Therefore, countries need to develop new production and export methods. The world's largest exporting countries are China, the United States of America, and Japan.

Schumpeter mentions the effects of new production techniques on the economy in the creative destruction hypothesis. According to Schumpeter (1942, p. 83), innovation may occur via factors such as follows:

- 1) new goods must be improved,
- 2) new production techniques must be improved,
- 3) new logistic methods must be improved,
- 4) new markets must be created.

According to the creative destruction hypothesis, if a country does not become an innovator, the country can lose its international competitiveness ability. Innovation may take place if new production techniques are employed by countries (Schumpeter 1939).

Nowadays, robots are employed gradually in manufacture as a new production technique. This situation will sustain in the future, too. Many companies prefer to use robots because using robots enhances productivity in the industry and

* Dr. Levent Şahin – Assistant Professor, Çankırı Karatekin University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Çankırı, Turkey; e-mail: sahinlvnt@gmail.com

** Dr. Dilek Kutluay Şahin – Assistant Professor, Çankırı Karatekin University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Çankırı, Turkey; e-mail: d.kutluay@hotmail.com

- Ndubuisi S., Avenyo E. (2018), *Estimating The Effects of Robotization on Exports*, UNU-MERIT, Working Paper No:2018-046.
- Roehricht K. (2016), *Study on Emerging Markets, with Special Focus on Asia*; https://www.eu-robotics.net/cms/upload/downloads/Rockeu1/2016-0716_RockEU_DeIiverable_412_v2.pdf (access 08.06.2019).
- Schumpeter J.A. (1939), *A Theoretical, Historical, and Statistical Analysis of the Capitalist Process*, McGraw Hill Book Co. Inc., New York, London.
- Schumpeter J.A. (1942), *Capitalism, Socialism, and Democracy*, Harper and Brothers, New York.
- Sirkin H., Zinser M., Rose J. (2015), *Industries and Economies Leading the Robotics Revolution*, <https://www.bcg.com/publications/2015/lean-manufacturing-innovation-industries-economies-leading-robotics-revolution.aspx> (access 10.07.2019).

THE IMPACT OF INDUSTRIAL ROBOT USE ON EXPORT IN EUROPEAN COUNTRIES – AN EMPIRICAL ANALYSIS

Summary

In this paper, the relationship between the volume of export and the number of industrial robots in the selected European countries is examined by using the simultaneous equation models. Panel data of Austria, Belgium, Czechia, Denmark, Finland, France, Germany, Hungary, Italy, Netherlands, Norway, Poland, Romania, Slovakia, Spain, Sweden, and the United Kingdom are used. The study covers the period of 2006-2018, for which the required data are available. The article is a unique empirical study related to the subject because the literature on this topic is quite scarce. According to the results of the analysis results, there is a positive relationship among the number of industrial robots used and the volume of exports. One can therefore assume that the use of industrial robots contributes to the growth of exports, mainly by the decrease of production costs which improves international competitiveness of industrial products. Therefore, European policymakers should support using robots in manufacturing and other sectors of the economy. In this way, Europe can strengthen its position in the world trade against strong competition from China, the United States, and Japan.

Keywords: export, robots, empirical analysis, European Union

JEL: F14, F17, F18, O31, O52

WPLYW ZASTOSOWANIA ROBOTÓW PRZEMYSŁOWYCH NA EKSPORT KRAJÓW EUROPEJSKICH – ANALIZA EMPIRYCZNA

Streszczenie

W artykule badana jest za pomocą zestawu równań ekonometrycznych zależność między wielkością eksportu a liczbą robotów przemysłowych w wybranych krajach europejskich. Wykorzystano tu dostępne dane panelowe z okresu 2006–2018 obejmujące następujące kraje: Austria, Belgia, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Niemcy, Norwegia, Polska, Rumunia, Słowacja, Szwecja, Węgry, Włochy i Wielka Brytania. Ar-

tykuł jest unikalną analizą empiryczną w tym zakresie, ponieważ literatura na ten temat jest dość uboga. Wyniki analizy pokazują, że zależność pomiędzy liczbą stosowanych robotów przemysłowych a wielkością eksportu jest dodatnia. Można więc przypuszczać, że zastosowanie robotów przemysłowych przyczynia się do wzrostu eksportu, głównie poprzez obniżkę kosztów produkcji, która zwiększa konkurencyjność międzynarodową wyrobów przemysłowych. Dlatego politycy europejscy powinni wspierać wykorzystanie robotów w przemyśle i innych działach gospodarki. W ten sposób Europa może umocnić swą pozycję w handlu światowym i sprostać silnej konkurencji ze strony Chin, Stanów Zjednoczonych i Japonii.

Słowa kluczowe: eksport, roboty, analiza empiryczna, Unia Europejska

JEL: F14, F17, F18, O31, O52

ВЛИЯНИЕ ПРИМЕНЕНИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ РОБОТОВ НА ЭКСПОРТ ЕВРОПЕЙСКИХ СТРАН – ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Резюме

В статье с помощью эконометрических уравнений исследуется зависимость между объемом экспорта и количеством промышленных роботов в избранных европейских странах. Были использованы доступные панельные данные за период 2006-2018 гг. относящиеся к следующим странам: Австрия, Бельгия, Чехия, Дания, Финляндия, Испания, Голландия, Германия, Норвегия, Польша, Румыния, Словакия, Швеция, Венгрия, Италия и Великобритания. Статья представляет собой уникальный эмпирический анализ, так как литература на эту тему является довольно скудной. Результаты анализа указывают, что зависимость между количеством промышленных роботов и объемом экспорта положительна. Следовательно, можно предполагать, что применение промышленных роботов способствует росту экспорта, главным образом путем понижения издержек производства, что влечет за собой рост международной конкурентоспособности промышленных изделий. Поэтому европейские политики должны поддерживать использование роботов в промышленности и в других сферах экономики. Действуя таким образом Европа сможет укрепить свою позицию в мировой торговле и выдержать сильную конкуренцию со стороны Китая, Соединенных Штатов и Японии.

Ключевые слова: экспорт, роботы, эмпирический анализ, Евросоюз

JEL: F14, F17, F18, O31, O52

Podjęcie ewolucyjne w naukach społecznych (red. Jan Polowczyk, Hubert Witczak i Maciej Błaszak), Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2018, 296 ss.

Z dużym uznaniem przyjąłam ukazanie się pracy zbiorowej pt. *Podjęcie ewolucyjne w naukach społecznych*, wydanej przez Wydawnictwo CeDeWu. Nie ma bowiem w literaturze polskiej takiej książki, która prezentowałaby nowy i tak bardzo potrzebny kierunek badań w naukach społecznych. Jej treści mają znaczący walor poznawczy, wzbogacają metodykę badań zjawisk złożonych i wskazują znaczące kierunki tych badań, które uwzględniają zwłaszcza najnowsze osiągnięcia innych nauk społecznych, a szczególnie: psychologii, socjologii i nauk prawnych.

Na początku warto zastanowić się, jaki jest ogólny charakter tej niezwyklej książki. Po szczegółowym jej przeczytaniu uważam, że prezentuje ona bardzo nowatorskie ujęcie wyznaczające, być może, przyszłe standardy nauczania i badań naukowych. Praca posiada wiele atrybutów: pokrywa zadeklarowany obszar badawczy, oddaje aktualny stan wiedzy w analizowanej dziedzinie, a także zdaje relację z przeprowadzonych badań. Książkę warto uznać także za podręcznik, choć niewątpliwie jest to opracowanie niekonwencjonalne, znacznie odbiegające od klasycznych, standardowych podręczników.

Współautorzy książki podjęli się zadania polegającego na sprawdzeniu, czy jest prawdziwa hipoteza, że paradygmat ewolucji może być podstawą integracji nauk społecznych, czy nawet nadania im bardziej naukowej rangi. Hipoteza ta, sformułowana przez O.E. Wilsona (2002) i powtórzona m.in. przez H. Gintisa (2007), od dwóch dekad inspiruje świat nauki. Autorzy przyznają, że praca stanowi pewien intelektualny eksperyment. Każdy ze współautorów starał się wykorzystać paradygmat ewolucji tak, jak go rozumie. Nie dopracowali się bowiem uniwersalnego zbioru zasad, który byłby podzielany przez wszystkich uczestników projektu i mógł mieć rangę paradygmatu w sensie Thomasa S. Kuhna (1968).

Autorzy recenzowanej książki pokazują, jak celowe jest podejmowanie zbiorowych wysiłków interdyscyplinarnych, a dodatkowo i międzyuczelnianych. Efekt końcowy jest nie tylko zwykłą sumą napisanych indywidualnych rozdziałów, ale wyzwała efekt synergii i tworzy rzeczywistą wartość dodaną w nauce.

Najważniejszą cechą omawianej pracy jest jej oryginalność, nowatorski charakter oraz w zasadzie brak punktów odniesienia nie tylko w polskiej, ale i światowej literaturze. Redaktorzy i autorzy książki podjęli się zadania niewątpliwie bardzo ambitnego i ważnego dla rozwoju nauki.

Należy szczególnie podkreślić kilka mocnych stron recenzowanej książki:

- Praca ma duży rozmach intelektualny. Postawiony do realizacji cel jest ambitny i niełatwy.
- Dzieło ma dobrze przemyślaną i zrealizowaną strukturę. Nie jest luźnym zbiorem rozdziałów. Ich kolejność jest logiczna i odpowiednia do realizowanych założeń.
- Każdy rozdział jest zaopatrzone w wykaz źródeł światowej literatury przedmiotu.
- Ważną zaletą, nie tak często spotykaną w polskich wydawnictwach, jest indeks rzeczowy na końcu pracy.
- Książka została starannie wydana przez Wydawnictwo CeDeWu.

EKONOMISTA

ROCZNY SPIS TREŚCI
2020

I N M E M O R I A M

Julio López Gallardo (1941–2020) (<i>Jerzy Osiatyński</i>)	4	504
--	---	-----

A R T Y K U Ł Y

Andrzej CZYŻEWSKI, Ryszard KATA, Anna MATUSZCZAK: Wpływ wydatków budżetowych na zmiany strukturalne i dochody w rolnictwie w warunkach funkcjonowania w Polsce instrumentów WPR.	6	781
Agnieszka DOMAŃSKA: Crowding-in and Crowding-out Effects of Public Investments in Poland and Portugal: a Comparative Study	3	372
Henryk DOMAŃSKI: Zmiany w stratyfikacji społecznej w Polsce	2	286
Bogusław FIEDOR, Marian GORYNIA: O silnych i słabych stronach współczesnych nauk ekonomicznych.	2	155
Karolina GORAUS-TAŃSKA, Zuzanna OSIKA: Stopnie wyższego wy- kształcenia a zarobki w Polsce i innych krajach OECD	3	341
Helmuth Yesid Arias GÓMEZ, Gabriela ANTOSOVA: Regional Specia- lization in the Colombian Manufacturing Industry: A New Economic Geography Approach	4	573
Łukasz HARDT: Utylitaryzm, deontologia i etyka cnót: zbieżne czy przeciw- stawne fundamenty etyczne ekonomii?	2	253
Jerzy HAUSNER: Ekonomia i społeczne imaginariusz	2	171
Iwona JAKUBOWSKA-BRANICKA, Bartłomiej WALCZAK, Krzysz- tof WALISZEWSKI: Determinanty rozwoju rynku pożyczek pozabankowych w Polsce – perspektywa ekonomiczna, regulacyjna, technologiczna i socjologiczna .	5	717
Grzegorz W. KOŁODKO: Ekonomia nowego pragmatyzmu: tożsamość, cele, metoda	2	185
Adam KORONOWSKI: Epistemologia, aksjologia i ideologia w ekonomii – przypadek funkcji Cobba–Douglasa	5	661
Andrzej K. KOŹMIŃSKI, Adam NOGA, Katarzyna PIOTROWSKA, Krzysztof ZAGÓRSKI: Europa pomiędzy emocjami a racjonalnością: indeks zrównoważonego rozwoju dla europejskich krajów OECD.	2	320
Piotr KRAJEWSKI, Michał MACKIEWICZ, Katarzyna PIŁAT: The Effects of Policy Mix on the Pollutant Emissions in the United Kingdom.	4	541
Leszek KUCHARSKI, Eugeniusz KWIATKOWSKI: Pozycja różnych grup osób na rynku pracy a stan koniunktury w Polsce.	5	673
Ewa ŁĘTOWSKA: Prawo jako listek figowy albo etykieta	2	270
Zbigniew MADEJ: Kolejna korekta czy koniec globalizacji?	1	7
Elżbieta MĄCZYŃSKA, Piotr PYSZ: Po co nam społeczna gospodarka ryn- kowa?	2	210
Anna MIJAL: Zarządzanie strategiczne akademickim kształceniem ekonomi- stów w kontekście oczekiwań studentów i wymagań zmieniającego się rynku pracy	6	812
Izabela MŁYNARZEWSKA-BOROWIEC: Income Gap between the New and Old EU Member States and Its Determinants in the Period 1996–2017.	3	401

Anna N I C I Ń S K A: Wsparcie niefinansowe starszego pokolenia w polskich rodzinach	1	47
Anna O D R O B I N A, Paweł F O L F A S: Udział Polski w globalnych łańcuchach wartości: przypadek działalności badawczo-rozwojowej	4	555
Józef O R C Z Y K: Wymiar regionalny w koncepcjach polityki społecznej	1	35
Jerzy O S I A T Y Ń S K I: Michał Kalecki a współczesne problemy rozwoju gospodarki kapitalistycznej	2	236
Lenka P Ř E Č K O V Á, Iveta P A L E Č K O V Á: Evaluation of Technical Efficiency of Insurance Companies in the Visegrad Group Countries	6	862
Marek R O C K I: Absolwenci studiów ekonomicznych na rynku pracy – analiza na przykładzie rocznika 2014	6	837
Jakub R O K: Rola środowiska naturalnego w różnych ujęciach dobrobytu – próba systematyzacji	5	696
Andrzej S Ł A W I Ń S K I: 30 lat polskiej transformacji z perspektywy banku centralnego	2	306
Beata S T Ę P I E Ń, Patrick M. W E B E R: Strategie adaptacyjne przedsiębiorstw dotkniętych sankcjami – pomiędzy dostosowaniem a obejściem i unikaniem	4	513
Krzysztof T U R O W S K I: Krakowska szkoła ekonomii wobec Wielkiego Kryzysu	3	431

M I S C E L L A N E A

Vitalii B O N D A R C H U K, Alina R A B O S H U K: The Impact of Monetary Policy on Economic Growth in Ukraine	1	94
Tomasz G R O D Z I C K I, Mateusz J A N K I E W I C Z: Energy Consumption and Economic Growth in the European Union: A Causality Analysis	4	616
Maria Magdalena J A G I E L S K A: Zaangażowanie kulturalne przedsiębiorstw w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu	1	116
Błażej K I E R M A S Z, Mikołaj K S Z C Z O T E K: Indeks VIX – zabezpieczenie czy zagrożenie? Konsekwencje finansjalizacji „wskaźnika strachu”	3	468
Piotr R U B A J: Rynki krajów wschodzących jako perspektywiczne kierunki polskiego eksportu	1	75
Eliza P R Z E Ź D Z I E C K A: Przepływy inwestycji zagranicznych między państwami Unii Europejskiej i Japonią – perspektywa umowy o partnerstwie gospodarczym	3	450
Levent Ş A H İ N, Dilek Kutluay Ş A H İ N: Impact of Industrial Robot Use on Exports in European Countries – an Empirical Analysis	6	907
Jakub S U K I E N N I K: Regulacja rynku narkotyków w Polsce w latach 1997–2005 a równowaga systemu instytucjonalnego	5	740
Małgorzata W A C H O W S K A, Magdalena H O M A: W poszukiwaniu czynników stymulujących rozprzestrzenianie się polskiego <i>know-how</i> w gospodarce światowej – analiza regresji wielorakiej	6	881
Engin Y I L M A Z: A New Monetary Analysis Tool: The Daily Liquidity Dataset	4	600

DYSKUSJE I POLEMIKI

Maciej HOLKO: Determinanty salda rachunku bieżącego – komentarz z postkeynesowskiej perspektywy	4	628
Kamila KUZIEMSKA-PAWŁAK: Odpowiedź na uwagi do mojego artykułu	4	644
Witold KWAŚNICKI: Uwagi na marginesie książki <i>Podejście ewolucyjne w naukach społecznych</i>	5	756

LAUREACI NAGRODY NOBLA

Dominik BUTTLER, Jan SZAMBELAŃCZYK: Eksperymentalne podejście do łagodzenia światowego ubóstwa. Nagroda Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w 2019 r.: Esther Duflo, Abhijit Banerjee, Michael Kremer	1	127
---	---	-----

RECENZJE I OMÓWIENIA

Hanna G. ADAMKIEWICZ, <i>Konkurencyjność międzynarodowa krajów</i> (rec. Marian Gorynia)	5	769
Sebastian BOBOWSKI: <i>Japonia w regionie i regionalizmie Azji Wschodniej w XXI wieku</i> (rec. Anna Ząbkowicz)	6	921
<i>Ekonomia i polityka. Wokół teorii Grzegorza W. Kołodko</i> , red. E. Mączyńska (rec. Stanisław Czaja)	1	142
Marian GORYNIA (red.): <i>Ewolucja nauk ekonomicznych. Jedność a różnorodność, relacje do innych nauk. Problemy klasyfikacyjne</i> (rec. Stanisław Czaja)	4	646
Marian GORYNIA (red.): <i>Ewolucja nauk ekonomicznych. Jedność a różnorodność, relacje do innych nauk. Problemy klasyfikacyjne</i> (rec. Łukasz Hardt)	4	650
Kazimierz ŁASKI: <i>Lectures in Macroeconomics: A Capitalist Economy without Unemployment</i> , red. Jerzy Osiatyński i Jan Toporowski (rec. Eckhard Hein)	3	495
<i>Podejście ewolucyjne w naukach społecznych</i> , red. Jan Polowczyk, Hubert Witczak, Maciej Błaszak (rec. Aniela Styś)	6	917
Jeremias PRASSL: <i>Humans as a Service. The Promise and Perils of Work in the Gig Economy</i> (rec. Izabela Ostoj)	1	145
<i>Strategia dla Polski. Ćwierć wieku później</i> , red. Grzegorz W. Kołodko i Jacek Tomkiewicz (rec. Maciej Miszewski)	3	487
<i>Strengthening the Knowledge Base for Innovation in the European Union</i> , red. Marzenna Anna Weresa (rec. Tadeusz Baczko)	3	490
Michał Gabriel WOŹNIAK, <i>Gospodarka Polski 1918–2018, tom 1, W kierunku zintegrowanego rozwoju</i> (rec. Stanisław Swadźba)	5	766

KOMUNIKATY

Komunikat Sądu Konkursowego Nagrody Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego im. prof. Edwarda Lipińskiego w 2020 r.	6	926
--	---	-----